

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації**

**Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка**

Кафедра педагогіки, психології та соціальної роботи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ, МЕТОДИ,
ТЕХНОЛОГІЇ ТА КРИЗОВІ ІНТЕРВЕНЦІЇ

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

спеціальність: П10 Соціальна робота та консультування

освітньо-професійна програма: Соціальна робота та консультування

Кременець – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи соціально-психологічного консультування, методи, технології та кризові інтервенції» для студентів спеціальності ІІО Соціальна робота та консультування. Кременець, 2026. 35 С.

Розробник: Ю.С. Мельник, ст. викладач кафедри педагогіки, психології та соціальної роботи, кандидат психологічних наук.

Протокол № 1 від 27 серпня 2026 року.

Завідувачка кафедри

Маріанна Ярошук

1. Опис навчальної дисципліни.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення.	Нормативна	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: П10 Соціальна робота та консультування Освітньо-професійна програма: Соціальна робота та консультування	Рік підготовки	
		1	1
Семестр			
II		II	
Лекції			
28год.		6 год.	
Практичні, семінарські			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 5	Освітній рівень: другий (магістерський)	32 год.	6 год.
		Лабораторні	
		–	
		Самостійна робота	
		60 год.	108 год.
		Форма контролю: екзамен	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50% / 50%;

для заочної форми навчання – 10% / 90%.

2. Мета навчальної дисципліни.

Освітній компонент «Основи соціально-психологічного консультування, методи, технології та кризові інтервенції» відповідає Міжнародній стандартній класифікації та призначена для отримання здобувачами вищої освіти проміжних за складністю академічних та професійних знань, навичок і компетентностей. Освітньо-професійна програма ґрунтується на теоретичній та практичній підготовці, спираючись на нові дослідження та провідний професійний досвід у соціальній сфері.

Мета освітнього компонента: підготовка конкурентоспроможних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та прикладні проблеми соціальної сфери (надання соціальних послуг (інформування, консультування, посередництво, соціальна профілактика, догляд та виховання, соціальний супровід, кризове втручання, соціальна адаптація, інтеграція та реінтеграція, реабілітація та ін.)) або у процесі навчання, у тому числі управління соціальними процесами та процесами, що мають місце в індивідуальному розвитку особистості, який передбачає застосування певних теорій і методів соціальної роботи та характеризується комплексністю, невизначеністю умов та зорієнтованих на подальшу фахову самоосвіту, що відповідає місії: навчання – дослідження – громадське служіння.

Програма передбачає такі **форми навчальної роботи**: лекції, семінарські заняття, самостійну роботу студентів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.

Викладання освітнього компонента здійснюється з урахуванням знань студентів із курсів загальної, вікової, соціальної психології. Знання основних положень психологічного консультування забезпечить успішне оволодіння змістом курсів, психокорекції, психології особистості, психології сім'ї та ін.

Вивчення освітнього компонента «Основи соціально-психологічного консультування, методи, технології та кризові інтервенції» спрямоване на формування у студентів наступних професійних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)	<i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування для другого (магістерського) рівня вищої освіти</i> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 10. Здатність працювати в команді.
-------------------------------------	---

Фахові компетентності (ФК)	<i>Компетентності визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування для другого (магістерського) рівня вищої освіти.</i> ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення. ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проєктувати та моделювати соціальні ситуації на етапі раннього втручання. ФК 7. Здатність до професійної рефлексії. ФК 13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.
-----------------------------------	--

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти сформульований у термінах **програмних результатів навчання:**

Програмні результати навчання (ПРН)	<i>Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування для другого (магістерського) рівня вищої освіти.</i> ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях. ПРН 9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання. ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати раннє втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи. ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу. ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності. ПРН 17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок. ПРН 18. Демонструвати позитивне ставлення до власної
--	--

	професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.
--	--

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Особистість клієнта у соціально-психологічному консультуванні.

ТЕМА 1. Теоретичні основи соціально психологічного консультування

Поняття соціально-психологічного консультування як виду професійної психологічної та соціальної допомоги особистості. Мета та основні завдання консультативної діяльності. Предмет та об'єкт соціально-психологічного консультування. Основні напрями консультативної роботи з особистістю, сім'єю, групами та соціальними спільнотами. Особливості консультування у системі соціальної роботи та надання соціальних послуг. Основні принципи консультативної взаємодії: добровільність, конфіденційність, компетентність, прийняття, безоцінне ставлення та повага до особистості клієнта. Особливості встановлення професійного контакту та створення безпечного психологічного простору. Роль консультанта у процесі усвідомлення клієнтом проблемної ситуації, визначення потреб та активізації внутрішніх і зовнішніх ресурсів. Значення соціально-психологічного консультування у профілактиці кризових станів, підтримці психологічного благополуччя та адаптації особистості до складних життєвих обставин.

ТЕМА 2. Особистість клієнта та соціально-психологічні чинники його проблем

Особистість як суб'єкт соціально-психологічного консультування. Основні характеристики особистості та їх значення для консультативного процесу. Психологічні потреби, цінності, установки, мотивація та життєві цілі клієнта. Соціалізація особистості та роль сім'ї, освіти, професійного середовища й соціального оточення у формуванні особистісних характеристик. Вплив соціально-економічних, культурних, сімейних та міжособистісних чинників на психологічний стан людини. Соціально-психологічні причини виникнення проблем та труднощів у життєдіяльності особистості. Особливості сприймання та переживання проблемної ситуації різними категоріями клієнтів. Вразливі категорії населення як об'єкт соціально-психологічної підтримки. Особливості роботи з дітьми, молоддю, людьми похилого віку, особами з інвалідністю, внутрішньо переміщеними особами та іншими групами, які потребують допомоги. Оцінювання потреб клієнта та визначення його актуального психологічного і соціального стану. Виявлення внутрішніх і зовнішніх ресурсів особистості. Аналіз життєвої ситуації клієнта як основа визначення напрямів консультативної допомоги.

ТЕМА 3. Професійна особистість консультанта та консультативний контакт

Професійна діяльність консультанта та вимоги до його особистісних і професійних якостей. Професійна компетентність, відповідальність, комунікативні здібності та емоційна стійкість консультанта. Значення емпатії, автентичності, толерантності та здатності до безоцінного сприймання клієнта. Поняття консультативного контакту та його роль у процесі професійної допомоги. Основні етапи формування довірливих взаємин між консультантом і клієнтом. Активне слухання, емоційна підтримка та уважне ставлення до вербальних і невербальних проявів клієнта. Прийняття особистості клієнта та створення психологічно безпечного простору. Професійні межі консультанта та особливості їх дотримання у різних ситуаціях. Трансферентні та контртрансферентні явища у консультативній взаємодії. Ризики надмірної емоційної залученості консультанта та порушення професійних меж. Професійна рефлексія, супервізія та саморегуляція як засоби підвищення якості консультативної діяльності. Профілактика професійного виснаження та емоційного вигорання фахівця.

Змістовий модуль 2. Етапи, методи та прийоми психологічного консультування

ТЕМА 4. Процес соціально-психологічного консультування

Консультативний процес як система професійної взаємодії між консультантом і клієнтом. Основні етапи соціально-психологічного консультування та їх послідовність. Підготовка до першої зустрічі та організація безпечного консультативного простору. Первинне інтерв'ю та встановлення психологічного контакту з клієнтом. Збір необхідної інформації про життєву ситуацію, потреби та труднощі клієнта. Визначення проблеми та формування консультативного запиту. Диференціація реальної проблеми та первинного запиту клієнта. Узгодження цілей консультативної роботи та визначення бажаних результатів. Вибір методів і технологій відповідно до індивідуальних особливостей клієнта та характеру проблеми. Реалізація консультативної допомоги, підтримка мотивації та активності клієнта. Моніторинг змін у процесі консультування та корекція плану допомоги. Завершення консультативного процесу, підбиття підсумків та оцінювання результативності проведеної роботи.

ТЕМА 5. Методи і техніки соціально-психологічного консультування

Основні методи соціально-психологічного консультування та особливості їх застосування у професійній практиці. Вербальні та невербальні засоби консультативної взаємодії. Активне слухання як базова технологія встановлення контакту та розуміння клієнта. Використання відкритих і закритих запитань у процесі консультативної бесіди. Уточнення, конкретизація, перефразування та відображення змісту висловлювань клієнта. Резюмування та структурування інформації у процесі

консультативної роботи. Відображення почуттів та робота з емоційними станами клієнта. Надання конструктивного зворотного зв'язку та підтримка усвідомлення клієнтом власного досвіду. Використання технік підтримки, нормалізації, фокусування та актуалізації ресурсів. Особливості застосування консультативних технік у роботі з різними категоріями клієнтів. Типові помилки консультанта під час використання професійних технік. Значення гнучкості, професійної доцільності та індивідуального підходу у виборі консультативних методів.

ТЕМА 6. Соціально-психологічне консультування у складних життєвих обставинах

Поняття складних життєвих обставин та їх основні види. Соціальні, психологічні, економічні та сімейні чинники, які можуть призводити до виникнення складних життєвих ситуацій. Особливості психологічного реагування людини на тривалі та раптові життєві труднощі. Вплив стресу, невизначеності, соціальної ізоляції та втрати контролю на психологічний стан клієнта. Особливості консультування людей, які переживають втрату роботи, житла, соціального статусу, близьких людей або звичного способу життя. Ресурсний підхід у соціально-психологічному консультуванні. Виявлення внутрішніх психологічних ресурсів та зовнішніх ресурсів соціального середовища. Соціальна підтримка як важливий чинник подолання складних життєвих обставин. Мобілізація ресурсів сім'ї, громади та соціальних служб. Особливості консультування в умовах воєнних дій, вимушеного переміщення та тривалого стресу. Міждисциплінарна взаємодія психолога, соціального працівника, педагога, медичного працівника та інших фахівців. Соціальний супровід та довготривала підтримка клієнта у процесі відновлення.

Змістовий модуль 3. Кризові стани та психологічна допомога

ТЕМА 7. Консультування сім'ї, груп та соціальних спільнот

Сім'я як важливий об'єкт соціально-психологічного консультування. Основні завдання та принципи сімейного консультування. Особливості аналізу сімейної системи, міжособистісних взаємин та моделей комунікації. Сімейні конфлікти, причини їх виникнення та психологічні наслідки для членів сім'ї. Порушення комунікації, рольові конфлікти та труднощі взаєморозуміння між членами сім'ї. Особливості консультування батьків щодо виховання та психологічної підтримки дітей. Специфіка роботи з дітьми та підлітками з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей. Групове консультування та особливості організації групової взаємодії. Групова підтримка, взаємодопомога та використання потенціалу учасників групи. Робота із соціальними спільнотами та громадами. Формування соціальних мереж підтримки та розвиток взаємодопомоги у громаді. Особливості консультативної роботи в умовах соціальних криз, масових травматичних подій та воєнних дій.

ТЕМА 8. Консультування у ситуаціях стресу, втрати та травматичного досвіду

Поняття стресу та основні психологічні реакції людини на стресові події. Особливості короткотривалого та тривалого стресу і його вплив на емоційний, когнітивний та поведінковий стан особистості. Психологічні особливості переживання втрати та кризових життєвих змін. Особливості консультування дітей і підлітків у ситуаціях стресу, втрати та травматичного досвіду. Специфіка роботи з молоддю та дорослими, які переживають значні життєві потрясіння. Особливості психологічної підтримки людей похилого віку та осіб з інвалідністю. Консультування осіб, які постраждали від фізичного, психологічного, сексуального або домашнього насильства. Принципи безпеки та недопущення повторної травматизації клієнта. Травма-інформований підхід у соціально-психологічному консультуванні. Принципи недискримінації, поваги до гідності та врахування індивідуального досвіду клієнта. Ресурсно-орієнтована допомога та підтримка процесів психологічного відновлення. Особливості професійної взаємодії з іншими службами у випадках складного травматичного досвіду.

ТЕМА 9. Кризові стани: поняття, види та психологічні механізми

Поняття психологічної кризи та її місце у життєдіяльності особистості. Основні характеристики кризового стану та його відмінність від звичайних життєвих труднощів. Нормативні та ненормативні кризи особистості. Вікові, сімейні, професійні та соціальні кризи. Кризові стани, пов'язані з втратою, насильством, катастрофами, воєнними подіями та іншими травматичними обставинами. Основні психологічні механізми реагування людини на кризу. Емоційні, когнітивні, фізіологічні та поведінкові реакції на кризові події. Особливості переживання страху, тривоги, безпорадності, провини, гніву та втрати контролю. Фактори ризику, які можуть ускладнювати подолання кризового стану. Фактори психологічної стійкості та захисні ресурси особистості. Роль соціальної підтримки у подоланні кризових ситуацій. Основні підходи до первинного оцінювання кризового стану та визначення потреби у подальшій професійній допомозі.

ТЕМА 10. Кризова інтервенція: принципи, завдання та етапи

Поняття кризової інтервенції як системи короткострокових професійних заходів, спрямованих на стабілізацію людини у кризовій ситуації. Мета та основні завдання кризового втручання. Встановлення безпеки клієнта як першочергове завдання кризової допомоги. Основні принципи кризової інтервенції: оперативність, доступність, підтримка, стабілізація, орієнтація на актуальну проблему та мобілізація ресурсів. Особливості встановлення контакту з людиною у стані гострого емоційного напруження. Первинне оцінювання психологічного стану, потреб та потенційних ризиків. Основні етапи кризової інтервенції від встановлення контакту до подальшого супроводу. Методи психологічної стабілізації та зниження рівня емоційного напруження. Виявлення та активізація внутрішніх і зовнішніх ресурсів клієнта. Планування подальших дій та залучення необхідних соціальних і професійних ресурсів. Межі професійної

компетентності фахівця під час кризового втручання. Значення міждисциплінарної взаємодії та своєчасного направлення клієнта до спеціалізованих служб.

ТЕМА 11. Психологічна перша допомога та стабілізація у кризових ситуаціях

Поняття психологічної першої допомоги та її значення у системі реагування на кризові події. Основні принципи психологічної першої допомоги та особливості її застосування у перші години й дні після травматичної події. Забезпечення фізичної та психологічної безпеки постраждалої людини. Встановлення контакту, уважне слухання та надання практичної підтримки. Особливості комунікації з людиною, яка перебуває у стані сильного стресу, страху або розгубленості. Методи стабілізації емоційного стану та зниження надмірного психофізіологічного напруження. Підтримка базових потреб та відновлення відчуття контролю над ситуацією. Виявлення актуальних потреб і доступних ресурсів клієнта. Мобілізація соціальної підтримки, родини, громади та відповідних служб. Ознаки необхідності подальшої спеціалізованої психологічної або медичної допомоги. Направлення клієнта до відповідних фахівців та організація подальшого супроводу. Особливості психологічної першої допомоги дітям, сім'ям та людям, які постраждали внаслідок воєнних подій.

ТЕМА 12. Консультування при гострому стресі, травмі та кризових подіях

Поняття психологічної травми та основні види травматичних подій. Особливості гострих і відстрочених психологічних реакцій на травматичний досвід. Фізіологічні, емоційні, когнітивні та поведінкові прояви гострого стресу. Особливості переживання травматичних подій дітьми, підлітками та дорослими. Вплив травматичного досвіду на відчуття безпеки, довіру до інших та здатність контролювати власне життя. Психологія переживання втрати та основні особливості процесу горювання. Реакції людини на смерть близької особи, втрату житла, здоров'я, роботи або звичного способу життя. Принципи травма-інформованого консультування та запобігання повторній травматизації. Формування безпечного консультативного простору та підтримка автономії клієнта. Ресурсно-орієнтований підхід до психологічного відновлення. Значення соціальної підтримки, стабільності та відновлення повсякденного функціонування. Особливості консультування осіб, які пережили травматичні події внаслідок війни, насильства або інших кризових ситуацій.

ТЕМА 13. Кризові інтервенції при конфліктах, насильстві та суїцидальному ризику

Поняття конфлікту та його психологічні характеристики. Основні причини виникнення міжособистісних, сімейних та соціальних конфліктів. Динаміка конфліктної взаємодії та особливості емоційного реагування учасників. Психологічні механізми ескалації конфлікту та способи його конструктивного врегулювання. Кризові ситуації, пов'язані з фізичним,

психологічним, сексуальним та домашнім насильством. Особливості виявлення ознак небезпеки та оцінювання актуального рівня ризику. Поняття суїцидального ризику та необхідність його професійного оцінювання. Основні ознаки, які можуть свідчити про необхідність невідкладного втручання. Алгоритм кризового реагування у ситуаціях високого ризику з пріоритетом безпеки людини. Особливості комунікації з особою, яка перебуває у кризовому стані або має суїцидальні наміри. Міждисциплінарна взаємодія психологічних, соціальних, медичних та правоохоронних служб у кризових ситуаціях. Документування, перенаправлення та подальший супровід клієнта. Професійні та етичні межі консультанта під час роботи з високоризиковими кризовими ситуаціями.

ТЕМА 14. Сучасні технології соціально-психологічного консультування та інтеграція кризових інтервенцій

Сучасні підходи та технології соціально-психологічного консультування. Розвиток короткострокових, проблемно-орієнтованих та ресурсно-орієнтованих моделей консультативної допомоги. Особливості інтеграції різних методів і технік відповідно до потреб клієнта. Використання цифрових технологій та онлайн-форматів у соціально-психологічному консультуванні. Особливості встановлення контакту, забезпечення конфіденційності та професійної етики під час дистанційної роботи. Переваги та обмеження онлайн-консультування у роботі з різними категоріями клієнтів. Інтеграція консультативних технологій та кризових інтервенцій у системі комплексної психологічної і соціальної допомоги. Застосування ресурсного підходу, психологічної першої допомоги та стабілізаційних технологій у кризових ситуаціях. Особливості роботи консультанта в умовах воєнних, соціальних та гуманітарних криз. Оцінювання ефективності консультативної та кризової допомоги. Професійна рефлексія, супервізія та постійне підвищення професійної компетентності фахівця. Перспективи розвитку сучасного соціально-психологічного консультування та кризових інтервенцій у системі соціальної роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					Кількість годин				
	Денна форма з добуття освіти					Заочна форма здобуття освіти				
	Усього	Лекції	Практич ні, семінарь кі	Лаборато рні	Самостій на робота	Усього	Лекції	Практич ні, семінарь кі	Лаборато рні	Самостій на робота
Змістовий модуль 1. Особистість клієнта у соціально-психологічному консультуванні	24	6	6		12	26	1	1	–	24
Тема 1. Теоретичні основи соціально-психологічного консультування	8	2	2		4					
Тема 2. Особистість клієнта та соціально-психологічні чинники його проблем	8	2	2		4					
Тема 3. Професійна особистість консультанта та консультативний контакт	8	2	2		4					
Змістовий модуль 2. Етапи, методи та прийоми соціально-психологічного консультування	33	8	8		17	32	2	2		28

Тема 4. Процес соціально-психологічного консультування	8	2	2		4					
Тема 5. Методи і техніки соціально-психологічного консультування	8	2	2		4					
Тема 6. Соціально-психологічне консультування у складних життєвих обставинах	9	2	2		5					
Тема 7. Консультування сім'ї, груп та соціальних спільнот	8	2	2		4					
Змістовий модуль 3. Консультування у стресових і кризових ситуаціях	35	8	10		17	32	2	2		28
Тема 8. Консультування у ситуаціях стресу, втрати та травматичного досвіду	9	2	2		5					
Тема 9. Кризові стани: поняття, види та психологічні механізми	8	2	2		4					
Тема 10. Кризова інтервенція: принципи, завдання та етапи	9	2	3		4					

Тема 11. Психологічна перша допомога та стабілізація у кризових ситуаціях	9	2	3		4					
Змістовий модуль 4. Прикладні аспекти та сучасні технології кризових інтервенцій	29	6	8		15	18	1	1		16
Тема 12. Консультування при гострому стресі, травмі та кризових подіях	9	2	2		5					
Тема 13. Кризові інтервенції при конфліктах, насилстві та суїцидальному ризикі	10	2	3		5					
Тема 14. Сучасні технології соціально- психологічного консультування та інтеграція кризових інтервенцій	10	2	3		5					
Усього годин:	120	28	32		60	108	6	6		96

5. Теми семінарських занять.

№ з/п.	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
1.	Теоретичні засади соціально-психологічного консультування	2	2
2.	Особистість клієнта та соціально-психологічні чинники виникнення проблем	2	
3.	Професійна особистість консультанта та формування консультативного контакту	2	
4.	Етапи та структура процесу соціально-психологічного консультування	2	
5.	Методи, прийоми й техніки соціально-психологічного консультування	2	
6.	Консультування осіб у складних життєвих обставинах	2	2
7.	Консультування сім'ї, груп і соціальних спільнот	2	
8.	Диференційовані підходи до консультування різних категорій клієнтів	2	
9.	Кризові стани: поняття, види, психологічні механізми та оцінювання	2	
10.	Кризова інтервенція: принципи, завдання, етапи та методи стабілізації	2	
11.	Психологічна перша допомога та стабілізація у кризових ситуаціях	2	2
12.	Консультування при гострому стресі, психологічній травмі, втраті та горюванні	2	
13.	Кризові інтервенції у ситуаціях конфлікту та насильства	2	
14.	Кризове реагування при суїцидальному ризику	2	
15.	Сучасні технології соціально-психологічного консультування. Інтеграція консультування і кризових інтервенцій	4	
Усього годин		32	6

6. Теми семінарських занять.

Семінарське заняття № 1

Тема: Теоретичні засади соціально-психологічного консультування.

Питання для обговорення:

1. Поняття, мета, завдання, предмет і об'єкт консультування.
2. Основні напрями та принципи консультативної роботи.
3. Місце консультування в системі соціальної роботи.
4. Етичні засади та професійні межі консультанта.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати наукові підходи до визначення поняття соціально-психологічного консультування та сформулювати його основні характеристики.
2. Скласти порівняльну таблицю основних напрямів соціально-психологічного консультування.
3. Проаналізувати основні принципи консультативної діяльності та визначити їх значення для професійної взаємодії з клієнтом.
4. Охарактеризувати місце консультування у системі соціальних послуг.
5. Проаналізувати типові етичні проблеми та порушення професійних меж у діяльності консультанта.

Семінарське заняття № 2

Тема: Особистість клієнта та соціально-психологічні чинники виникнення проблем

Питання для обговорення:

1. Клієнт як суб'єкт консультативної взаємодії.
2. Вплив соціалізації та соціального середовища.
3. Вразливі категорії клієнтів.
4. Оцінювання потреб, ресурсів і життєвої ситуації особистості.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати основні соціально-психологічні чинники, що можуть зумовлювати виникнення проблем особистості.
2. Проаналізувати вплив сім'ї, освітнього, професійного та соціального середовища на особистість клієнта.
3. Скласти характеристику однієї з вразливих категорій клієнтів та визначити особливості консультативної роботи з нею.
4. Розробити орієнтовну схему оцінювання потреб клієнта.
5. Визначити внутрішні та зовнішні ресурси, які можуть бути використані у процесі консультування.

Семінарське заняття № 3

Тема: Професійна особистість консультанта та формування консультативного контакту.

Питання для обговорення:

1. Професійно важливі якості консультанта.
2. Емпатія, прийняття та безоцінне ставлення.
3. Структура консультативного контакту.
4. Професійні межі, трансферентні явища та профілактика професійного вигорання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти професіограму консультанта із зазначенням основних професійних та особистісних якостей.
2. Проаналізувати значення емпатії у формуванні довірливого консультативного контакту.
3. Описати основні етапи встановлення та підтримання консультативного контакту.
4. Навести приклади можливого порушення професійних меж консультантом та визначити способи їх попередження.
5. Розробити пам'ятку щодо профілактики професійного вигорання консультанта.

Семінарське заняття № 4

Тема: Етапи та структура процесу соціально-психологічного консультування

Питання для обговорення:

1. Первинне інтерв'ю та встановлення контакту.
2. Визначення проблеми й консультативного запиту.
3. Формулювання цілей і плану допомоги.
4. Завершення консультування та оцінювання його результативності.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти структурну схему основних етапів соціально-психологічного консультування.
2. Розробити орієнтовний план первинного консультативного інтерв'ю.
3. Проаналізувати відмінності між проблемою клієнта та консультативним запитом.
4. Сформулювати приклади короткострокових і довгострокових цілей консультативної роботи.
5. Розробити критерії оцінювання результативності консультативного процесу.

Семінарське заняття № 5

Тема: Методи, прийоми й техніки соціально-психологічного консультування

Питання для обговорення:

1. Активне слухання, постановка запитань, уточнення, перефразування та резюмування.

2. Робота з емоціями.
3. Надання зворотного зв'язку.
4. Типові помилки у використанні консультативних технік.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти таблицю основних технік активного слухання та їх практичного призначення.
2. Розробити приклади відкритих, закритих та уточнювальних запитань консультанта.
3. Проаналізувати основні способи роботи консультанта з емоційними переживаннями клієнта.
4. Описати правила надання конструктивного зворотного зв'язку.
5. Проаналізувати типові помилки консультанта під час використання консультативних технік.

Семінарське заняття № 6

Тема: *Консультування осіб у складних життєвих обставинах*

Питання для обговорення:

1. Поняття складних життєвих обставин та їхній вплив на психологічний стан.
2. Ресурсний підхід. Мобілізація внутрішніх і зовнішніх ресурсів клієнта.
3. Соціальна підтримка та міждисциплінарна взаємодія.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати основні види складних життєвих обставин та їх психологічні наслідки.
2. Скласти карту внутрішніх і зовнішніх ресурсів умовного клієнта.
3. Проаналізувати роль соціальної підтримки у подоланні складних життєвих ситуацій.
4. Розробити алгоритм консультативної роботи з особою, яка перебуває у складних життєвих обставинах.
5. Охарактеризувати особливості міждисциплінарної взаємодії під час надання комплексної допомоги клієнту.

Семінарське заняття № 7

Тема: *Консультування сім'ї, груп і соціальних спільнот*

Питання для обговорення:

1. Особливості сімейного консультування.
2. Сімейні конфлікти та порушення комунікації.
3. Консультування дітей і батьків.
4. Групове консультування.
5. Робота з громадами та соціальними мережами підтримки.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати основні принципи та особливості сімейного консультування.
2. Проаналізувати типові причини сімейних конфліктів та способи їх психологічного врегулювання.
3. Розробити рекомендації щодо консультативної роботи з батьками дітей різного віку.
4. Охарактеризувати переваги та обмеження групового консультування.
5. Розробити схему соціальних ресурсів громади, які можуть бути залучені для підтримки клієнта.

Семінарське заняття № 8

Тема: *Диференційовані підходи до консультування різних категорій клієнтів*

Питання для обговорення:

1. Вікові та соціально-психологічні особливості дітей, підлітків, молоді, дорослих і людей похилого віку.
2. Консультування осіб з інвалідністю.
3. Робота з постраждалими від насильства.
4. Травма-інформований і недискримінаційний підходи.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти порівняльну характеристику вікових особливостей різних категорій клієнтів.
2. Проаналізувати особливості організації доступного та недискримінаційного консультування осіб з інвалідністю.
3. Розробити рекомендації щодо першого контакту з особою, яка постраждала від насильства.
4. Охарактеризувати основні принципи травма-інформованого підходу.
5. Проаналізувати способи запобігання стигматизації та повторній травматизації клієнта.

Семінарське заняття № 9

Тема: *Кризові стани: поняття, види, психологічні механізми та оцінювання*

Питання для обговорення:

1. Поняття психологічної кризи.
2. Основні види кризових станів.
3. Типові реакції людини на кризу.
4. Фактори ризику та фактори психологічної стійкості.
6. Методи первинного оцінювання кризового стану.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти класифікацію основних видів психологічних криз.
2. Охарактеризувати основні емоційні, когнітивні, фізіологічні та поведінкові реакції людини на кризу.

3. Визначити основні фактори ризику та фактори психологічної стійкості.
4. Розробити орієнтовну схему первинного оцінювання кризового стану клієнта.
5. Проаналізувати особливості кризових реакцій людини в умовах воєнних та інших надзвичайних подій.

Семінарське заняття № 10

Тема: *Кризова інтервенція: принципи, завдання, етапи та методи стабілізації*

Питання для обговорення:

1. Мета й завдання кризової інтервенції.
2. Принципи кризового втручання.
3. Основні етапи роботи з клієнтом у кризі.
4. Методи стабілізації, підтримки та мобілізації ресурсів.
5. Межі професійної компетентності консультанта.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти алгоритм проведення кризової інтервенції.
2. Охарактеризувати основні принципи кризового втручання.
3. Розробити послідовність дій консультанта під час роботи з людиною у кризовому стані.
4. Проаналізувати основні методи стабілізації та мобілізації ресурсів клієнта.
5. Визначити ситуації, у яких консультант повинен залучити інших фахівців або спеціалізовані служби.

Семінарське заняття № 11

Тема: *Психологічна перша допомога та стабілізація у кризових ситуаціях*

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи психологічної першої допомоги.
2. Забезпечення фізичної й психологічної безпеки.
3. Встановлення контакту.
3. Стабілізація емоційного стану.
4. Відновлення ресурсів, подальше направлення та супровід клієнта.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти алгоритм надання психологічної першої допомоги.
2. Охарактеризувати основні способи забезпечення фізичної та психологічної безпеки постраждалої особи.
3. Розробити рекомендації щодо встановлення контакту з людиною у стані гострого стресу.
4. Проаналізувати основні методи стабілізації емоційного стану.
5. Скласти схему подальшого направлення та супроводу людини після надання першої психологічної допомоги.

Семінарське заняття № 12

Тема: Консультування при гострому стресі, психологічній травмі, втраті та горюванні

Питання для обговорення:

1. Поняття психологічної травми та гострого стресу.
2. Реакції на травматичну подію.
3. Особливості переживання втрати й горювання.
4. Травма-інформоване консультування.
5. Ресурсно-орієнтована допомога постраждалим.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати основні психологічні реакції на гостру травматичну подію.
2. Проаналізувати особливості процесу переживання втрати та горювання.
3. Скласти рекомендації щодо травма-інформованої взаємодії з постраждалою особою.
4. Визначити основні ресурси, які можуть сприяти психологічному відновленню після травми.
5. Розробити орієнтовний план консультативної підтримки людини, яка пережила втрату.

Семінарське заняття № 13

Тема: Кризові інтервенції у ситуаціях конфлікту та насильства

Питання для обговорення:

1. Психологія конфлікту та кризової взаємодії.
2. Особливості роботи з постраждалими від домашнього, гендерно зумовленого та інших видів насильства.
3. Принципи безпеки, недопущення повторної травматизації та міждисциплінарної взаємодії.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати основні психологічні механізми виникнення та ескалації конфлікту.
2. Розробити алгоритм консультативної взаємодії у ситуації гострого конфлікту.
3. Проаналізувати особливості роботи з особами, які постраждали від насильства.
4. Скласти перелік основних заходів забезпечення безпеки постраждалої особи.
5. Охарактеризувати роль міждисциплінарної взаємодії у випадках насильства та кризових ситуацій.

Семінарське заняття № 14

Тема: Кризове реагування при суїцидальному ризику

Питання для обговорення:

1. Ознаки суїцидального ризику та фактори його підвищення.
2. Особливості прямого й непрямого оцінювання ризику.
3. Алгоритм кризового реагування.
4. Забезпечення безпеки клієнта.
5. Взаємодія з родиною, медичними, соціальними та екстреними службами.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати основні фактори ризику та захисні фактори у ситуаціях суїцидальної кризи.
2. Проаналізувати професійні принципи оцінювання суїцидального ризику.
3. Скласти алгоритм дій фахівця у ситуації виявлення високого ризику.
4. Визначити основні заходи забезпечення безпеки клієнта у кризовій ситуації.
5. Охарактеризувати особливості взаємодії консультанта з родиною, медичними, соціальними та екстреними службами.

Семінарське заняття № 15

**Тема: Сучасні технології соціально-психологічного консультування.
Інтеграція консультування і кризових інтервенцій**

Питання для обговорення:

1. Короткострокове та ресурсно-орієнтоване консультування.
2. Онлайн-консультування та цифрові технології.
3. Переваги, ризики й етичні вимоги дистанційної роботи.
4. Особливості підтримання професійних меж в онлайн-просторі.
5. Поєднання консультативних і кризових підходів у роботі з клієнтом.
6. Вибір технологій допомоги відповідно до ситуації. Оцінювання ефективності консультативної роботи.
7. Професійна рефлексія, супервізія та планування подальшого професійного розвитку консультанта.

Завдання для самостійної роботи:

1. Охарактеризувати основні особливості короткострокового консультування.
2. Проаналізувати переваги та обмеження онлайн-консультування.
3. Скласти перелік основних етичних вимог до дистанційної консультативної роботи.
4. Розробити рекомендації щодо забезпечення конфіденційності під час онлайн-консультування.
5. Проаналізувати способи підтримання професійних меж консультанта у цифровому середовищі.
6. Розробити критерії оцінювання ефективності консультативної та кризової допомоги.

7. Охарактеризувати роль професійної рефлексії та супервізії у діяльності консультанта.

8. Скласти індивідуальний план професійного розвитку фахівця у сфері соціально-психологічного консультування та кризових інтервенцій.

6. Самостійна робота

№ з/п	№ теми	Назва теми	кількість годин	
			денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	1	Загальні уявлення про соціально-психологічне консультування. Скласти порівняльну таблицю основних напрямів соціально-психологічного консультування. Проаналізувати основні принципи консультативної діяльності та визначити їх значення для професійної взаємодії з клієнтом. Охарактеризувати місце консультування у системі соціальних послуг.	4	5
2	2	Особистість консультанта. Проаналізувати вплив сім'ї, освітнього, професійного та соціального середовища на особистість клієнта. Скласти характеристику однієї з вразливих категорій клієнтів та визначити особливості консультативної роботи з нею. Розробити орієнтовну схему оцінювання потреб клієнта.	4	10
3	3	Консультативний контакт. Скласти професіограму консультанта із зазначенням основних професійних та особистісних якостей. Проаналізувати значення емпатії у формуванні довірливого консультативного контакту. Описати основні етапи встановлення та підтримання консультативного	4	10

		контакту.		
4	4	Структурування процесу соціально-психологічного консультування. Проаналізувати відмінності між проблемою клієнта та консультативним запитом. Сформулювати приклади короткострокових і довгострокових цілей роботи. Розробити критерії оцінювання результативності консультативного процесу.	4	10
5	5	Типи консультативних випадків. Скласти таблицю основних технік активного слухання та їх практичного призначення. Розробити приклади відкритих, закритих та уточнювальних запитань консультанта. Проаналізувати основні способи роботи консультанта з емоційними переживаннями клієнта.	4	10
6	6	Кризові інтервенції: принципи, завдання, етапи. Охарактеризувати основні види складних життєвих обставин та їх психологічні наслідки. Скласти карту внутрішніх і зовнішніх ресурсів умовного клієнта. Проаналізувати роль соціальної підтримки у подоланні складних життєвих ситуацій.	4	10
7	7	Сучасні технології соціально-психологічного консультування. Розробити рекомендації щодо консультативної роботи з батьками дітей різного віку. Охарактеризувати переваги та обмеження групового консультування. Розробити схему соціальних ресурсів громади, які можуть бути залучені для підтримки клієнта.	4	5
8	8	Основи консультативної роботи. Проаналізувати особливості організації доступного та недискримінаційного консультування	4	5

		осіб з інвалідністю. Розробити рекомендації щодо першого контакту з особою, яка постраждала від насильства. Охарактеризувати основні принципи травма-інформованого підходу. Проаналізувати способи запобігання стигматизації та повторній травматизації клієнта.		
9	9	Специфіка аналітичної психології у професійній діяльності. Скласти класифікацію основних видів психологічних криз. Охарактеризувати основні емоційні, когнітивні, фізіологічні та поведінкові реакції людини на кризу. Визначити основні фактори ризику та фактори психологічної стійкості. Розробити орієнтовну схему первинного оцінювання кризового стану клієнта.	4	5
10	10	Трансактний аналіз у психологічному консультуванні. Скласти алгоритм надання психологічної першої допомоги. Охарактеризувати основні способи забезпечення фізичної та психологічної безпеки постраждалої особи. Розробити рекомендації щодо встановлення контакту з людиною у стані гострого стресу	4	5
11	11	Перша психологічна допомога. Скласти алгоритм надання психологічної першої допомоги. Охарактеризувати основні способи забезпечення фізичної та психологічної безпеки постраждалої особи. Розробити рекомендації щодо встановлення контакту з людиною у стані гострого стресу.	4	7
12	12	Консультування сім'ї при гострому стресі. Охарактеризувати основні психологічні реакції на гостру травматичну подію. Проаналізувати	4	7

		особливості процесу переживання втрати та горювання. Скласти рекомендації щодо травма-інформованої взаємодії з постраждалою особою. Визначити основні ресурси, які можуть сприяти психологічному відновленню після травми. Розробити орієнтовний план консультативної підтримки людини, яка пережила втрату.		
13	13	Консультативна діяльність з питань соціальної взаємодії. Охарактеризувати основні психологічні механізми виникнення та ескалації конфлікту. Розробити алгоритм консультативної взаємодії у ситуації гострого конфлікту. Проаналізувати особливості роботи з особами, які постраждали від насильства. Скласти перелік основних заходів забезпечення безпеки постраждалої особи.	6	7
14	14	Охарактеризувати основні фактори ризику та захисні фактори у ситуаціях суїцидальної кризи. Проаналізувати професійні принципи оцінювання суїцидального ризику. Скласти алгоритм дій фахівця у ситуації виявлення високого ризику. Визначити основні заходи забезпечення безпеки клієнта у кризовій ситуації.	6	7
Всього годин			60	108

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи
на семінарських та практичних заняттях**

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє

застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

5 балів – здобувач освіти має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формах; розвиває свої обдарування та нахили.

Перелік тем для ІНДЗ

1. Особливості встановлення консультативного контакту з клієнтом.
2. Етичні принципи соціально-психологічного консультування.
3. Основні методи та техніки соціально-психологічного консультування.
4. Активне слухання як основний інструмент консультативної взаємодії.
5. Особливості роботи консультанта з емоційними станами клієнта.
6. Соціально-психологічне консультування осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах.
7. Консультування у ситуаціях міжособистісних та сімейних конфліктів.
8. Особливості соціально-психологічного консультування сім'ї.
9. Консультування дітей та підлітків у складних життєвих ситуаціях.
10. Соціально-психологічне консультування внутрішньо переміщених осіб.
11. Особливості консультування осіб, які переживають втрату.
12. Психологічні наслідки стресу та можливості консультативної допомоги.
13. Соціально-психологічне консультування у ситуаціях гострого стресу.

14. Кризові ситуації: поняття, види та основні психологічні характеристики.
15. Основні принципи та етапи кризової інтервенції.
16. Психологічна перша допомога як форма кризового реагування.
17. Методи стабілізації людини у кризовому стані.
18. Особливості кризової інтервенції після травматичних подій.
19. Соціально-психологічна допомога особам, які пережили насильство.
20. Кризове консультування у випадках суїцидального ризику.
21. Особливості кризових інтервенцій під час воєнних та надзвичайних ситуацій.
22. Сучасні технології соціально-психологічного консультування та кризового втручання.
23. Ефективність кризових інтервенцій: критерії оцінювання та перспективи вдосконалення.

Порядок подання та захист ІНДЗ.

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді реферату обсягом до 10 арк, або презентації.
2. ІНДЗ подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру.
3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (семінарському, практичному) на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5-ти хв.).
4. Оцінка за ІНДЗ враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Під час оцінювання ІНДЗ враховуються:

- повнота, правильність і самостійність виконання завдання;
- рівень розуміння теоретичних засад психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення;
- здатність аналізувати соціальні, психологічні та педагогічні чинники вразливості;
- уміння визначати потреби, проблеми, ресурси та ризики різних категорій отримувачів підтримки;
- здатність диференціювати, інтегрувати й узагальнювати отримані знання;
- використання наукової та професійної термінології;
- самостійний пошук, добір і критичне опрацювання додаткових джерел;
- уміння застосовувати теоретичні знання під час аналізу практичних ситуацій;
- обґрунтованість запропонованих форм, методів і технологій психолого-педагогічної підтримки;
- логічність, послідовність і доказовість висновків;

- якість мовленнєвого оформлення письмової та усної відповіді;
- дотримання академічної доброчесності;
- якість презентації та захисту результатів виконаної роботи.

Розподіл балів

1 бал – здобувач вищої освіти демонструє початковий рівень знань з теми ІНДЗ; не розуміє сутності основних понять психолого-педагогічної підтримки; механічно відтворює окремі положення навчального матеріалу або копіює інформацію з джерел без власного аналізу, узагальнень і висновків. Робота має суттєві змістові та структурні недоліки.

2 бали – здобувач вищої освіти виявляє фрагментарні знання з теми; має значні труднощі під час самостійного опрацювання матеріалу; частково розуміє особливості соціально вразливих груп населення, але не може належно пояснити їхні потреби та проблеми. Виконане завдання містить окремі правильні положення, однак є неповним і недостатньо обґрунтованим.

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює окремі теоретичні положення відповідно до навчального посібника або пояснень викладача; описує соціальні та психологічні проблеми без належного пояснення їхніх причин і наслідків. За допомогою викладача може визначити окремі напрями підтримки, але слабо орієнтується у професійній термінології та недостатньо самостійно формулює висновки.

4 бали – здобувач вищої освіти знає основний навчальний матеріал, але допускає помилки й неточності у визначенні понять, характеристиці соціально вразливих груп та описі форм психолого-педагогічної підтримки. Завдання виконане частково, аналіз є поверховим, висновки недостатньо послідовні. Відповіді на додаткові запитання неповні або нелогічні.

5 балів – здобувач вищої освіти має стійкі навички роботи з навчальною та науковою літературою; самостійно опрацьовує значну частину матеріалу; правильно визначає основні поняття, наводить приклади соціальної вразливості та окремих форм підтримки. Підтверджує власні судження одним-двома аргументами, використовує наочні матеріали, однак аналіз і висновки залишаються недостатньо глибокими.

6 балів – здобувач вищої освіти демонструє знання та розуміння основних положень освітнього компонента; правильно характеризує окремі соціально вразливі групи населення, їхні потреби та труднощі. Може поверхово аналізувати соціальні, психологічні й педагогічні чинники вразливості та робити окремі висновки. Відповідь правильна, але недостатньо осмислена й аргументована.

7 балів – здобувач вищої освіти самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; послідовно розкриває тему ІНДЗ, висловлює власну думку, застосовує набуті знання під час аналізу практичних ситуацій. Уміє визначати основні потреби соціально вразливих груп населення та пропонувати окремі форми психолого-педагогічної підтримки. Користується додатковими джерелами, але не завжди критично їх оцінює.

8 балів – здобувач вищої освіти правильно й логічно розкриває зміст теми; розуміє основні теоретичні підходи до психолого-педагогічної підтримки; встановлює причинно-наслідкові зв'язки між соціальними умовами, психологічним станом і освітніми потребами людини. Застосовує засвоєний матеріал у стандартних професійних ситуаціях, обґрунтовує вибір окремих методів і форм підтримки.

9 балів – здобувач вищої освіти наводить власні приклади на підтвердження теоретичних положень; самостійно використовує додаткові наукові джерела; правильно застосовує професійну термінологію. Уміє систематизувати матеріал у вигляді таблиць, схем, класифікацій, визначати потреби та ресурси соціально вразливих груп, а також пропонувати можливі напрями міждисциплінарної взаємодії.

10 балів – здобувач вищої освіти демонструє достатньо повні знання; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; логічно аналізує соціальні, психологічні та педагогічні аспекти проблеми. Робота є повною, послідовною й обґрунтованою, містить власні приклади та висновки, хоча може мати окремі фрагментарні неточності.

11 балів – здобувач вищої освіти вміє аналізувати та встановлювати суттєві зв'язки між соціальними чинниками вразливості, психологічними потребами й педагогічними умовами підтримки. Виявляє закономірності, самостійно формулює висновки, оцінює ефективність запропонованих форм і методів допомоги. Здатний обґрунтувати власну позицію та належною мірою контролює процес виконання ІНДЗ.

12 балів – здобувач вищої освіти володіє глибокими та міцними знаннями, здатний застосовувати їх у нестандартних ситуаціях. Визначає тенденції, суперечності й ризики у сфері психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення. Критично оцінює наукову та практичну інформацію, розрізняє об'єктивні факти, стереотипи й упередження, сприймає альтернативні позиції та аргументовано обстоює власну думку.

13 балів – здобувач вищої освіти має системні та дієві знання, виявляє творчі здібності під час виконання ІНДЗ. Використовує широкий спектр аргументів і доказів, самостійно аналізує складні проблемні ситуації, розробляє обґрунтовані пропозиції щодо психолого-педагогічної підтримки різних категорій населення. Виявляє схильність до системного й наукового аналізу, уміє прогнозувати можливі результати запропонованих заходів.

14 балів – здобувач вищої освіти вміє самостійно ставити й розв'язувати проблеми, здійснювати пошук, добір і критичне опрацювання наукової інформації. Виконує ІНДЗ на дослідницькому рівні, використовує результати аналізу для розроблення практичних рекомендацій, програми або проєкту психолого-педагогічної підтримки. Виявляє власне професійне ставлення до проблеми, обґрунтовує перспективи подальшого дослідження та практичного застосування отриманих результатів.

15 балів – здобувач вищої освіти на високому рівні вміє ставити й розв'язувати складні теоретичні та практичні проблеми у сфері психолого-педагогічної підтримки соціально вразливих груп населення. Самостійно здійснює науково-дослідну роботу, критично аналізує та узагальнює інформацію з різних джерел, демонструє глибоке розуміння потреб, ресурсів

і ризиків соціально вразливих груп. Логічно, аргументовано й творчо викладає матеріал у письмовій та усній формах, пропонує інноваційні й практично доцільні рішення, обґрунтовує перспективи подальших досліджень і професійної діяльності. Робота відповідає вимогам академічної доброчесності та демонструє високий рівень сформованості професійного мислення.

Методи контролю

Поточне оцінювання (усні та письмові відповіді), оцінювання творчих завдань, самостійної роботи, ІНДЗ, підсумковий тест. Підсумковий контроль – екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти у процесі

Змістовий модуль 1 (15бал.)			Змістовий модуль 2 (15 бал.)			Змістовий модуль 3 (25балів)					Змістовий модуль 4 (20 балів)				ІНДЗ	Тест	Сума
Теми																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	15	10	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю, яка передбачає співвідношення питомої ваги результатів поточного й проміжного контролю та результатів здачі екзамену

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою академії	Підсумкова оцінка	
			Результати поточного та проміжного контролю – коефіцієнт 0,5	Результати здачі екзамену – коефіцієнт 0,5
A	Відмінно	90 – 100	90 – 100	90 – 100
B	Добре	82 – 89	82 – 89	82 – 89
C		75 – 81	75 – 81	75 – 81
D	Задовільно	67 – 74	67 – 74	67 – 74
E		60 – 66	60 – 66	60 – 66
FX	Незадовільно	35 – 59	35 – 59	35 – 59
F		0 – 34	0 – 34	0 – 34

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання у практичних ситуаціях.

Оцінка Ф «2» (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не

виявляє павичок застосовування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосовування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка FX «2» («незадовільно») (0–34) (з обов’язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях.

Академічна доброчесність: Академічна доброчесність: Роботи (академічні есе, проєкти) здобувачів вищої освіти повинні бути їхніми оригінальними дослідженнями чи результатом власних міркувань. Відсутність бібліографічних покликань на свідомо використаний текст, запозичення та використання чужого тексту (академічний плагіат), фабрикивання джерел, імітація дослідження, списування, ухилення від здачі письмових робіт у визначений термін без поважних причин є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі та поведінці студента є підставою для реагування викладача відповідно до відповідно до «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності та етику академічних взаємовідносин у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка» (2026), «Положення про запобігання академічному плагіату та впровадження практики належного цитування в освітній і науковій діяльності Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка» (2026).

Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, у тому числі на освітній платформі MOODLE, підручники, посібники, періодичні видання, мультимедійні презентації за змістом тем.

Методи навчання

Лекції (традиційна, проблемна, лекція-презентація із застосуванням ІКТ), пояснення, розповідь, семінарські заняття, бесіда, дискусії, мозковий штурм, робота в малих групах і парах, моделювання ситуацій, бліцопитування, тематичні презентації, кейс-метод, опрацювання наукових джерел, виконання ІНДЗ.

Рекомендована література

Основна література

1. Вавринів О. С., Яремко Р. Я. Основи психологічного консультування: навч. посіб. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 112 с.
2. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. Київ : Академія, 2021. 334 с.
3. Легка Л. М., Семенча Л. Г. Організація діяльності психологічних служб : навч. посіб. Львів : Новий Світ – 2000, 2020. 372 с.
4. Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
5. Магдисюк Л. І., Мельник А. П. Психологія життєвих криз та кризове консультування : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 100 с.

6. Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П., Мельник А. П., Хлівна О. М., Дучимінська Т. І. Психологія екстремальності та психопрофілактика психічної травми й суїцидальних намірів : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 236 с.

8. Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П. Медико-психологічне консультування : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 332 с.

10. Таран О. П. Психологія. Змістовий модуль «Основи психологічного консультування» : навч.-метод. матеріали. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020.

11. Тат'янчиков А. О. Основи психокорекції : навч.-метод. рекомендації. Одеса : Фенікс, 2021.

12. Федоренко Р. П., Мушкевич М. І., Коширець В. В. Психологічне консультування та психотерапія: зміст, прийоми, технології : навч. посіб. 2-ге вид., допов. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 368 с.

13. Цільмак О. М. Лекційний матеріал для здобувачів вищої освіти 4 курсу за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності «053 Психологія» з навчальної дисципліни «Психологічне консультування». Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 319 с.

14. Цільмак О. М. Робоча програма з навчальної дисципліни «Психологічне консультування» для здобувачів вищої освіти 4 курсу денної форми навчання за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності «053 Психологія». Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 13 с.

Додаткова література

1. Гузенко В. А., Колот С. О., Тодорцева Ю. В. та ін. Соціальна та психологічна допомога у воєнний та післявоєнний період : монографія. Т. 1 / за ред. В. В. Корнєшук. Одеса, 2023. 233 с.

2. Кокун О. М. та ін. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. Київ : 7БЦ, 2023.

3. Карамушка Т. В. та ін. Психологічний супровід незламних: методичні рекомендації по роботі з військовослужбовцями, які зазнали ампутації внаслідок бойових дій. Київ–Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2023.

4. Каліщук С. М. Генеза смислової архітектоніки свідомості майбутніх психологів-консультантів : монографія. Львів : Сполом, 2020.

5. Каліщук С. М. Практикум з кризового консультування : навчально-методичні матеріали. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022.

6. Каліщук С. М. Психотехніки кризового консультування: моделі, алгоритми, вправи, приклади. Київ : МайстерКниг, 2023.

7. Овчаренко О. Ю. Психологія стресу та стресових розладів : навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2023. 266 с.

8. Огоренко В. В. (ред.). Психолого-психіатричні наслідки воєнного часу : навч. посіб. Дніпро : ЛІРА, 2023. 312 с.

9. Психологічний супровід особистості в умовах війни : навч. посіб. Київ–Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2024. 260 с.
10. Психологічна допомога дітям у кризових ситуаціях: методи і техніки : метод. посіб. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ : Логос, 2020.
11. Психологічна допомога в умовах війни: методичні рекомендації для фахівців психологічної служби. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2022.
12. Перша психологічна допомога. Алгоритм дій : метод. рекомендації. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2022. 42 с.
13. Психологічна допомога дітям в умовах воєнного стану : довідник для педагогів закладів дошкільної та загальної середньої освіти. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022.
14. Пророк Н. В., Бойко С. Т., Гнатюк О. В., Купрєєва О. І., Полякова В. І., Столярчук О. А., Царенко Л. Г., Чекстере О. Ю. Психологічна допомога дітям в умовах воєнного стану : довідник вихователів дошкільних навчальних закладів і вчителів загальноосвітніх навчальних закладів / за ред. Н. В. Пророк. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022. 156 с.
15. Мельник Ю. С., Долга Т., Новак, Т. Лінгвістична емпатія в роботі консультанта із соціально вразливими клієнтами. Академічні візії, (58). <https://doi.org/10.66556/2786-586X.58.novak-t> 2026.
16. Мельник Ю. С. Психосоціальне консультування людей із посттравматичним стресовим розладом: роль соціальної роботи у відновленні психосоціального функціонування. *Innovations in Science: From Theoretical Foundations to Practical Impact* : збірник матеріалів конференції. 2026.
17. Мельник Ю. С. Соціально-психологічне консультування та кризові інтервенції в умовах війни: сучасні виклики та практичні підходи. *Innovations in Science: From Theoretical Foundations to Practical Impact* : збірник матеріалів конференції. 2026.